

HALLGATÓI TÁJÉKOZTATÓ A DUÁLIS KÉPZÉSRŐL

RRF-2.1.2-21-2022-00019

*„Gyakorlatorientált képzésfejlesztés az Óbudai
Egyetemen az Ipar 4.0 jegyében”*

Óbudai Egyetem, 2024

Tartalom

Bevezetés.....	3
A duális képzésre való jelentkezés menete	5
Miért előnyös a hallgatóknak a duális képzést választani?	9
A duális képzés tartalma.....	11
A duális hallgatók adminisztrációs kötelezettségei	13
A hallgatók véleménye a duális képzésről	15
A tanév rendje a duális képzésben	19
Felmerülő hallgatói kérdések és válaszok.....	22
Felhasznált források jegyzéke	27

Bevezetés

A duális képzés olyan oktatási forma, amelynek célja az elméleti tudás és a gyakorlati készségek integrált fejlesztése, biztosítva, hogy a hallgatók a tanulmányaik során közvetlenül tapasztalatot szerezzenek a szakmai életben. Ennek keretében a hallgatók képzése két helyszínen zajlik: egyrészt a felsőoktatási intézményben, ahol elméleti ismereteket sajátítanak el, másrészt egy partnerszervezetnél, például egy vállalatnál, ahol a gyakorlati oktatás folyik.

A duális képzés az elméleti és gyakorlati oktatás egyensúlyára épít, lehetővé téve a hallgatók számára, hogy azonnal alkalmazható szakmai tudást és tapasztalatot szerezzenek. Ez az oktatási forma különösen hatékony a munkaerő-piaci igények kielégítésére és a hallgatók versenyképességének növelésére.

Az elméleti oktatás

Az egyetemi vagy főiskolai tanulmányok során a hallgatók átfogó, tudományos alapú ismereteket szereznek az adott szakterületről. Ez magában foglalja az elméleti háttér elsajátítását, a kutatási módszerek megismerését, valamint a széleskörű szakmai tudás megszerzését. Az elméleti képzés célja, hogy a hallgatók megértsék a választott szakma alapelveit, összefüggéseit és fejlődési irányait.

A gyakorlati képzés

A duális képzés másik fontos pillére a partnerszervezeteknél történő gyakorlati oktatás. Itt a hallgatók közvetlenül megismerkedhetnek a munka világával, és olyan tevékenységekben vehetnek részt, amelyek szorosan kapcsolódnak a szakterületükhöz. Ez lehet például projekt munkában való részvétel, a vállalat működésének megismerése, vagy szakmai mentorálás alatt végzett feladatok elvégzése. A gyakorlati képzés során a hallgatók nemcsak a szakma gyakorlati fogásait tanulják meg, hanem fejlesztik azokat a készségeiket is, mint a csapatmunka, a problémamegoldás vagy a kommunikáció.

Példa a működésére

Egy mérnöki duális képzésben részt vevő hallgató az egyetemen tanulja meg az anyagtudomány alapjait és a gépészeti tervezés elméletét, míg a gyakorlati képzés során egy autóiipari vállalatnál megismerkedhet a gyártási folyamatokkal, és részt vehet egy új termék prototípusának fejlesztésében.



A duális képzésre való jelentkezés menete

A duális képzésben való részvételhez a felvételizőknek nemcsak a felsőoktatási intézménybe kell jelentkezniük, hanem párhuzamosan egy kiválasztott, az adott egyetemmel együttműködő partnercégnél is meg kell pályázniuk a gyakorlati képzés helyét. Ez a folyamat különbözik a hagyományos felsőoktatási felvételi eljárástól, mivel két egymástól független, ám összehangolt felvételi lépést tartalmaz.

1. Hagyományos felvételi eljárás

A jelentkezés első lépése a felsőoktatási intézménybe történő jelentkezés, amely az adott ország felvételi szabályai szerint zajlik. Ez általában magában foglalja:

- ⇒ **A felsőoktatási felvételi portál használatát** (például Magyarországon a *Felvi.hu-t*),
- ⇒ **A jelentkezési űrlap kitöltését**, ahol megjelölik az adott képzést, például „Mérnökinformatikus képzés”. Itt nem kell jelölni, hogy duális vagy a hagyományos formát választja a jelentkező. Így amennyiben csak az egyetemre nyer felvételt, hagyományos hallgató lesz, ha az egyetem mellett egy duális gyakorlólhelyre is felvételt nyer, akkor duális formában végzi majd a képzését.
- ⇒ **Pontszámítási rendszer alapján való rangsorolást**, amelyhez középiskolai eredményeket, érettségi pontokat és egyéb feltételeket vesznek figyelembe.

A jelentkezési határidő, a pontszámítás módja és a bejutási küszöbérték megegyezik a hagyományos képzések követelményeivel, Magyarországon ez a normál (nem keresztféléves) eljárásban február 15.

2. Párhuzamos jelentkezés a partnerszervezetekhez

A duális képzés specialitása, hogy a hallgatók gyakorlati képzéséhez szükséges helyet is meg kell pályázniuk, amihez a következő lépések szükségesek:

a) A duális partnerek listájának megismerése

- ⇒ Az egyetem és/vagy kar hivatalos weboldalán közzéteszik azon cégek listáját, amelyekkel a duális képzés keretében együttműködési megállapodást kötöttek.

⇒ Ezek a partnerek különféle iparágakból kerülhetnek ki, például autóipar, informatika, pénzügyi szektor stb., attól függően, hogy az adott szak milyen típusú gyakorlati helyet igényel.

b) Jelentkezés a cégeknél

A felvételizőknek közvetlenül a kiválasztott cégeknél kell jelentkezniük a gyakorlati pozíciókra. Ez általában hasonló a munkaerőpiaci jelentkezési folyamathoz, és magában foglalja:

Motivációs levél megírását,

amelyben bemutatják, miért szeretnének az adott cégnél gyakorlatot végezni,

Önéletrajz elkészítését,

amelyben kiemelik az eddigi tanulmányi eredményeiket, tapasztalataikat és készségeiket,

Esetleges egyéb dokumentumok beküldését,

például referenciallevelek vagy bizonyítványok másolatát.

c) Interjú vagy kiválasztási folyamat

A cégek saját kiválasztási eljárást folytatnak, amely tartalmazhat:

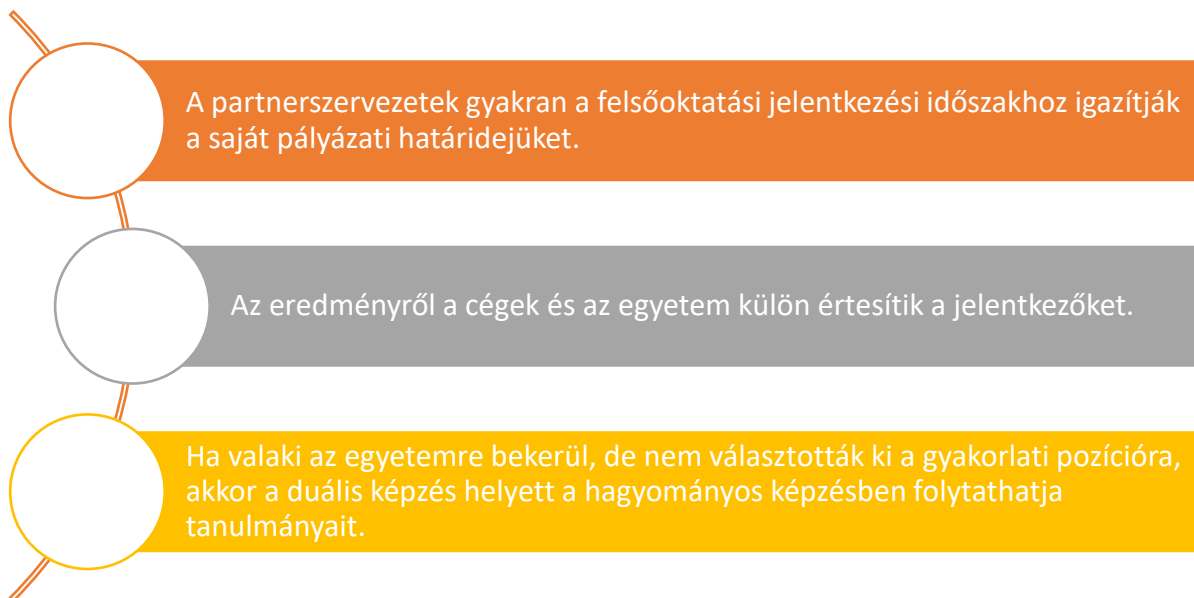
- ⇒ **Interjúkat**, ahol a jelentkezők szakmai érdeklődését, személyes motivációját és készségeit mérik fel,
- ⇒ **Teszteket vagy feladatokat**, amelyek az adott szakhoz kötődő alapvető ismereteket vagy problémamegoldó képességeket vizsgálják,
- ⇒ **Nyílt napokat vagy bemutatkozó eseményeket**, ahol a jelentkezők megismerhetik a céget, és kölcsönösen tájékozódhatnak.

3. A felvétel kettős sikere

Ahhoz, hogy valaki duális képzésben kezdhesse meg tanulmányait, mindkét oldalon sikeresen kell teljesítenie a felvételi követelményeket:

- ⇒ **Az egyetemre való bejutás**, amely a felsőoktatási felvételi rendszer pontszámításán alapul.
- ⇒ **A partnerszervezet kiválasztása**, amely a cégnél lezajlott sikeres felvételi folyamat eredménye.

4. Kapcsolódó határidők és kommunikáció

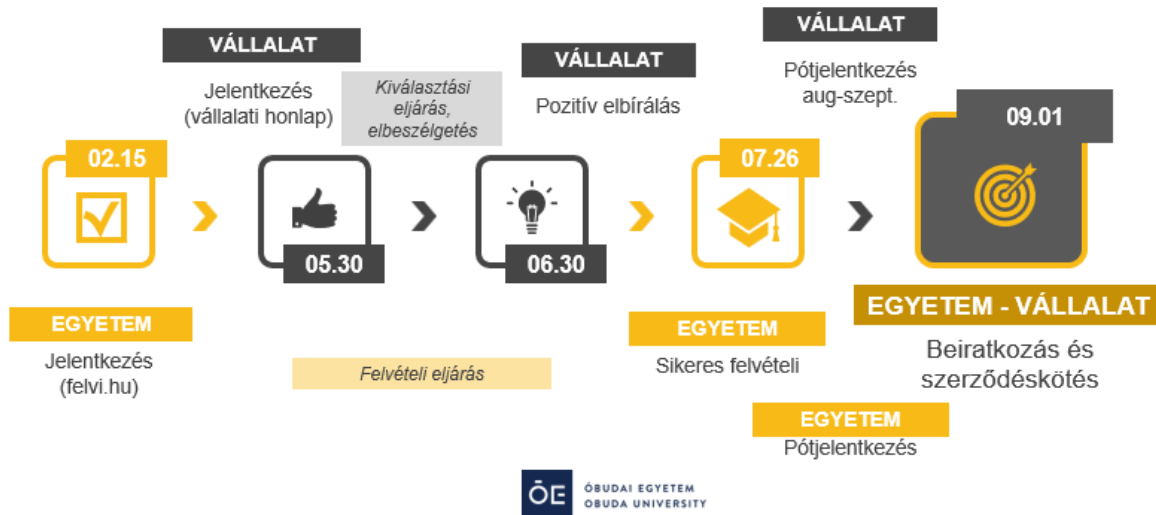


A duális képzésben történő részvétel a hagyományos felvételinél összetettebb, mivel a hallgatóknak párhuzamosan kell bizonyítaniuk alkalmasságukat az egyetemi tanulmányokra és a gyakorlati munkavégzésre.

Ez a rendszer azonban lehetőséget nyújt arra, hogy már a képzés alatt szoros kapcsolatot alakítsanak ki egy leendő munkaadóval, és közvetlenül az iparági elvárások szerint készüljenek fel a szakmai életre.

Az alábbi ábra szemlélteti a párhuzamos folyamatot:

DUÁLIS KÉPZÉS - FELVÉTELI



Honnan informálódhatsz, hogy az egyetem mely szakán tanulhatsz duális képzésben?

- ⇒ Az egyetemi duális honlapon (itt megtalálható a partnervállalatok listája is) pl. ÓE duális oldal: <https://dualis.uni-obuda.hu/>
- ⇒ Kari honlapokon (Itt megtalálhatóak szakonkénti bontásban is a duális partnercégek elérhetőségei is) pl. ÓE AMK duális oldal: <https://amk.uni-obuda.hu/dualis-kepzes/>
- ⇒ A partnercégek duális alweboldalain

Az a hallgatójelölt lesz duális hallgató, akit felvettek az egyetemre is, de valamelyik partnercégnél az interjúk során kiválasztásra is kerültek és a beiratkozás idejére rendelkeznek duális hallgatói munkaszerződéssel.



Miért előnyös a hallgatóknak a duális képzést választani?

⇒ **Jobb munkaerő-piaci esélyek:**

- A hallgatók a diploma megszerzése után már releváns szakmai tapasztalattal rendelkeznek, ami előnyt jelent az álláskeresésben.
- Többéves munkatapasztalat megszerzése még a tanulmányok ideje alatt, s ezáltal a munkaerőpiacra kerülve: gyakorlattal rendelkező friss diplomás lesz.

⇒ **Kapcsolati háló építése:**

- A gyakorlati képzés során a hallgatók kapcsolatokat építhetnek a szakmai életben, ami később segítheti őket karrierjük során.

⇒ **Elmélet és gyakorlat integrációja:**

- Az elméleti ismereteket a hallgatók azonnal alkalmazhatják a gyakorlatban, így jobban megértik azok gyakorlati jelentőségét.

⇒ **Mentorálás és személyes fejlődés:**

- A partnerszervezetek szakemberei irányítják és segítik a hallgatókat, ami lehetőséget ad a személyes és szakmai fejlődésre.

⇒ A képzés ideje alatt **rendszeres havi jövedelem.**

⇒ A duális gyakornoki időszak alatt:

- a partnercégeknek céges szakmai képzéseken, **tréningeken való részvételi lehetőség.**

⇒ Tanulmányok alatt **előrelépési lehetőség cégen belül.**

⇒ Szakmai tapasztalatról tanúsító **„duális oklevél (igazolás)” megszerzése.**

⇒ Képzés után az adott **cégen belüli elhelyezkedés lehetőség.**



10 ok, amiért érdemes duális hallgatóvá válnod

Szakmai tapasztalat

Már a tanulmányaid során szakmai tapasztalatot szerezhetsz piacvezető ipari vállalatoknál.

Fejlődés

A legjobb szakemberektől tanulhatod meg a szakma fortélyait.

Pénzügyi önállósodás

Munkáért havi juttatásban részesülsz, így pénzügyileg önállósodsz.

Álláslehetőség

Tanulmányaid végén jó eséllyel egy állásajánlattal a zsebedben veheted át a diplomádat.

Szakmai gyakorlat

Óriási előnnyel, több éves szakmai tapasztalattal lépsz ki a munkaerőpiacra.

Kötetlenség

Tanulmányaid után nincsenek kööttségek, nem vagy köteles ott maradni a vállalatnál.

Vállalati kultúra

Megismerkedhetsz egy vállalati kultúrával, egy felnőtt közösség részesévé válhatsz.

Intenzív tanrend

Változatos és intenzív tanrended lesz, rengeteg kihívással.

Nemzetközi kapcsolatok

Remek szakmai kapcsolatokat építhetsz ki, akár nemzetközileg is, hiszen több vállalat is kiküldi rövidebb időre az anyavállalathoz a hallgatóját.

Legyél a legjobb

Már a tanulmányaid megkezdésekor a legjobbak közé tartozhatsz.

A duális képzés tartalma

Az államilag szabályozott, minőségi kritériumokkal garantált rendszerben az együttműködési megállapodás megkötése mellett a vállalat elkészíti a tantervhez illeszkedő gyakorlati időszak képzési programját (a vállalati képzési programot), amelybe a vállalat szakemberei beépítik az elvárt ismereteket, kompetenciákat, amelyeket a frissen, hagyományos képzésben végeztek esetében eddig hiányoltak.

A vállalati képzési program részeként a hallgató értékelésére vonatkozó kritériumok is meghatározásra kerülnek. A duális képzéshez csatlakozó cégek lehetőséget kapnak arra, hogy saját szakmai igényeik szerint alakítsák ki leendő munkatársaik felkészítését.

A vállalatnál eltöltött időszak képzési tartalma **négy komponensből tevődik össze**:

1. *Specializált elmélet*
2. *Gyakorlat, konkrét üzemi/vállalati gyakorlati feladatok keretében*
3. *Önálló, projekt jellegű szakmaspecifikus munkák*
4. *Kompetencia- és készségfejlesztések*



A puha készségek olyan személyes tulajdonságokra, szokásokra és szociális készségekre utalnak, amelyek segítenek az egyéneknek másokkal jól együttműködni, hatékonyan kommunikálni, valamint önmagukat és munkájukat irányítani. A „soft” skillek közé tartozik például a kommunikációs, a szervező- vagy az alkalmazkodókészség, a csapatorientáltság, a motiválhatóság, az érzelmi intelligencia, a kreativitás, a flexibilitás, a mobilitás, empátia. Ezen készségek az iskolapadban ülve, önmagában nehezebben elsajátíthatóak, céges környezetben a duális képzés során viszont könnyedén, hatékonyan fejleszthetőek.



Az egyetemi képzés anyagai a hagyományos nappali és a duális rendszerű képzések esetén azonosak. Ezen felül a duális képzésben résztvevő hallgatónak teljesíteni kell a vállalat saját, egyedi képzési tantervét is.

A duális képzésre vonatkozó részletes eljárási szabályokat az egyetem

Tanulmányi Ügyrendje szabályozza.

A duális hallgatók adminisztrációs kötelezettségei

- ⇒ A céggel megkötött duális hallgatói munkaszerződés leadása/bemutatása az egyetemen.
- ⇒ Az előírások szerint a hallgatók kizárólag **hallgatói munkaszerződés** keretében végezhetnek munkát külső gyakorlőhelyen, vagyis ennek keretében vehetnek részt a duális képzésben is.



- ⇒ A duális **hallgatói nyilatkozat** aláírása/beadása

A hallgatói nyilatkozatban a hallgató beleegyezését adja, hogy a felsőoktatási intézmény a hallgató tanulmányi eredményeiről, előrehaladásáról tájékoztassa az érintett duális partner vállalatot.

- ⇒ Az őszi/téli, valamint a tavaszi/nyári duális gyakorlati időszakok után a **munkanaplók elkészítése** és leadása az egyetemen.

A duális képzésben részt vevő hallgatóknak a féléves gyakorlatukról, a cégnél végzett tevékenységükről napi bontású munkanaplót kell vezetniük, melynek sablonját az egyetem bocsájtja rendelkezésre és általában megegyezik a hagyományos képzést folytató hallgatók szakmai gyakorlata után készített munkanaplóval formailag és tartalmilag.

- ⇒ Az őszi/téli, valamint a tavaszi/nyári duális gyakorlati időszak után a vállalattól kapott **szakmai gyakorlati értékelő lapok** leadása az egyetemen.
- ⇒ A gazdálkodó szervezet az adott félév szakmai gyakorlatának végén **összegző ÉRTÉKELÉS-t** készít a duális hallgató munkavégzéséről, ezzel igazolva az Egyetem felé a szakmai gyakorlat teljesítését. Az értékelőlapot a mentor tölti ki.
- ⇒ *Amennyiben megkívánja szüntetni menet közben a duális jogviszonyát a hallgató, azt jeleznie kell a vállalatnál és az egyetemen is, a megszüntetésről szóló dokumentumot le kell adni az egyetemen.*

A duális képzési rendszer nyitott; abból kötelezettség nélkül bármikor kiléphet a hallgató és a vállalat is, a munkaszerződés felmondásának vonatkozó törvényi előírásai figyelembevételével.

- ⇒ A duális modul sikeres teljesítése után a duális oklevél (igazolás) átvétele a diplomaosztón vagy a Tanulmányi irodán.

A duális képzési oklevél (egy speciális záradék), amely tanúsítja, hogy a hallgató duális képzési formában végezte tanulmányait. A felsőoktatási intézmény ezzel a záradékkal ellátva fogja kiadni a duális képzésben szerzett oklevelet.

A hallgatók véleménye a duális képzésről

A hallgatók véleménye a duális képzésről általában pozitív, de a képzésnek egyaránt vannak előnyei és kihívásai, amelyek különböző módon érintik őket.

Pozitív vélemények

1. Gyakorlati tapasztalat szerzése:

- ⇒ A hallgatók értékelik, hogy már az egyetemi évek alatt valós munkakörnyezetben szerezhettek tapasztalatot.
- ⇒ Gyakran hangsúlyozzák, hogy a képzés végére sokkal magabiztosabban lépnek a munkaerőpiacra, mert pontosan tudják, milyen elvárásoknak kell megfelelniük.

2. Kapcsolati háló építése:

- ⇒ A duális képzés lehetőséget ad a hallgatóknak arra, hogy szakmai kapcsolatokat alakítsanak ki, amelyek hasznosak lehetnek a karrierjük során.
- ⇒ Egyesek már az egyetem alatt állásajánlatot kapnak a gyakorlati képzést biztosító cégtől.

3. Jobb munkaerő-piaci esélyek:

- ⇒ A hallgatók gyakran említik, hogy a duális képzés révén előnyt élveznek a hagyományos képzésben részt vevő társaikkal szemben, mivel már releváns tapasztalattal rendelkeznek.

4. Tanulási folyamat hatékonysága:

- ⇒ Az elmélet és a gyakorlat együttes elsajátítása segíti őket abban, hogy mélyebben megértsék a tananyagot, és azonnal lássák annak gyakorlati alkalmazását.

5. Anyagi támogatás:

- ⇒ A duális bér megkönnyíti az egyetemi évek anyagi terheit.

Mint mindennek, a duális képzésnek is van olyan oldala mely a hallgatók számára nehézséget okozhat, ezért ezt is számba kell venni, amikor valaki ezen képzési forma mellett dönt.

1. Időigényesség és leterheltség:

- ⇒ A hallgatók jelentős része nehéznek tartja, hogy a tanulmányok és a munkahelyi kötelezettségek között egyensúlyt teremtsen.
- ⇒ A duális képzés rendkívül időigényes, ezért kevesebb idejük marad szabadidős tevékenységekre vagy más érdeklődési körök követésére.

2. Rugalmasság hiánya:

- ⇒ A duális képzés kötött menetrendje miatt egyesek úgy érzik, hogy kevesebb szabadságuk van az egyetemi évek alatt.

3. Korlátozott szakmai választék:

- ⇒ Néhány hallgató arról számol be, hogy a gyakorlati helyek száma és választéka nem mindig felel meg a személyes érdeklődésüknek vagy szakmai terveiknek.

4. Egyenlőtlen elvárások:

- ⇒ Egyes cégeknél túl magasak az elvárások a hallgatókkal szemben, amit nehéz összeegyeztetni az egyetemi tanulmányokkal.

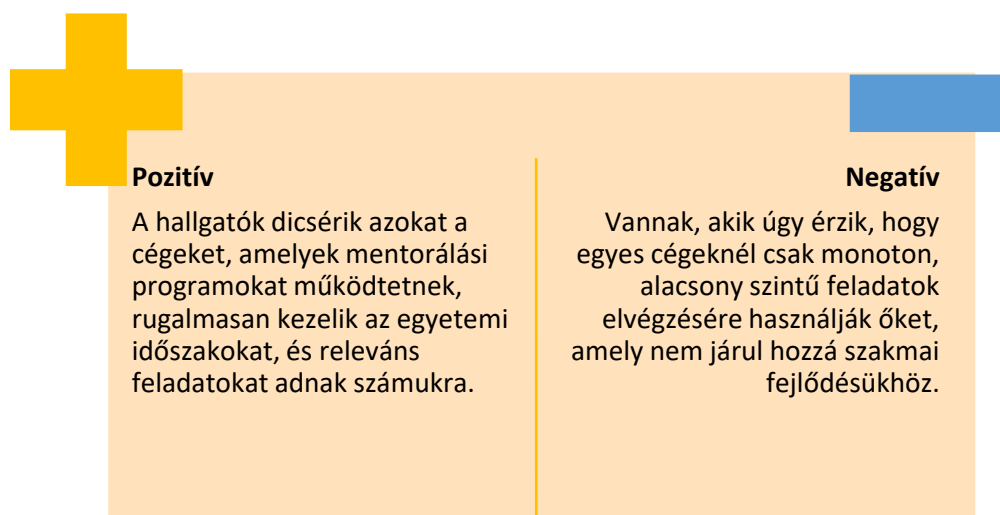
5. Stressz és nyomás:

- ⇒ A kettős kötelezettségek miatt sok hallgató érzi magát folyamatos stressz alatt, különösen vizsgaidőszakban, amikor az egyetemi követelmények és a munkahelyi elvárások egyszerre nehezednek rájuk.



Különböző vélemények a cégekről

A hallgatók többsége pozitívan értékeli a duális képzés lehetőségeit, különösen annak gyakorlati hasznát a munkaerőpiaci elhelyezkedésben. Ugyanakkor a képzés nagy elkötelezettséget és kitartást igényel, ami nem mindenki számára ideális.



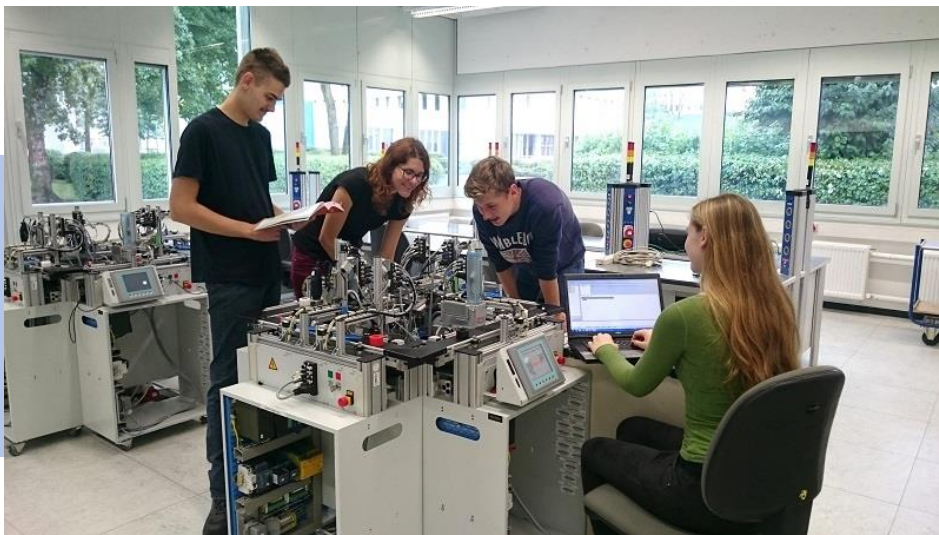
Az elégedettség gyakran attól függ, hogy a hallgató mennyire találja inspirálónak a gyakorlati helyet, illetve, hogy mennyire támogatják őt a cégnél és az egyetemen a céljai elérésében.

- ⇒ A hallgatói vélemények elemzése során megállapíthatjuk, hogy a megkérdezett duális hallgatók elsősorban azért jelentkeztek duális képzésre, mert a tanulmányi idő alatt szakmai gyakorlatot szeretnének szerezni, mégpedig úgy, hogy gyakorlati ismeretekre tesznek szert.
- ⇒ Ami a hosszabb távú terveket illeti, a válaszadók jelentős hányada azt várja, hogy a képzés befejezése után a megszerzett munkatapasztalat birtokában a gyakorlólóhelyen, vagy egy minden (szakmai, anyagi és közösségi) szempontból előnyös munkahelyen tud majd elhelyezkedni.
- ⇒ Pozitív hozadéknak tekintik a duális bért, mely jól kiegészíti az egyetemi ösztöndíjukat és ezáltal segíti a pénzügyi önállósodásukat.

⇒ Jelentős előnynek érzik a többfélèves gyakorlati tapasztalat megszerzését, melynek hatására aztán nem gyakorlattal nem rendelkező pályakezdőként kerülnek a munkaerőpiacra.

Megállapíthatjuk, hogy a duális hallgatók konkrét elképzelésekkel rendelkeznek már a jelentkezés pillanatában a tanulmányaikkal és a későbbi munkavállalásukkal kapcsolatban.

Az eredmények azt mutatják, hogy a duális hallgatók tudták, hogy mit vállalnak ezzel az új képzési formával és milyen eredményeket várnak ettől. Szeretnének magas színvonalú szakmai ismeretekre szert tenni, az elméleti képzés mellett szakmai gyakorlatot szerezni, megismerkedni a vállalati élettel és munkatapasztalatot gyűjteni. A hallgatók tisztában voltak már az elején azzal, hogy sokkal kevesebb szabadidőjük marad, mint amennyivel a nem duális képzésben tanuló csoporttársaik rendelkeznek.



Forrás: <https://kamaraonline.hu/dualis-kepzeset-indit-az-obudai-egyetem-es-a-siemens/>

A duális képzés egy szoros együttműködési forma, amely minden benne résztvevő – partner, egyetem, hallgató – számára kötelezettségekkel és vállalt többletfeladatokkal jár, ugyanakkor óriási előnyökkel bír.

A tanév rendje a duális képzésben

A DUÁLIS GYAKORNOK TANÉVE



A duális képzés a felsőoktatásban megjelenő olyan speciális képzési forma, amelyben a teljes képzési időszakra vonatkozóan, a képzés módszereire, a megszerzett tudás értékelésére egyedi rendelkezéseket tartalmazó rendszerben folyik az oktatás.

A duális képzés nagy lehetőség egy hallgató számára, ám nagyobb felelősséggel is jár. A duális képzésben résztvevők amellett ugyanis, hogy nappali tagozatos hallgatóként végzik tanulmányaikat, egyúttal „hallgató-munkavállalóként” rendszeres szakmai gyakorlatot is teljesítenek egy vállalatnál, ennek köszönhetően a **képzésük végére már jelentős mértékű munkatapasztalattal is rendelkeznek.**



A duális képzésben részt vevő hallgatót díjazás illeti meg egész évben, a duális formában folytatott teljes képzési időre vonatkozóan, melyet a fogadó partnerszervezet folyósít. A duális partner tehát mind a gyakorlati, mind az intézményi periódusok alatt köteles díjazásban részesíteni a hallgatót és a jogszabály szerinti szabadságot biztosítani számára. Magyarországon a duális bér összegének minimuma a minimálbérhez van kötve, a mindenkori minimálbér 65%-a.

A duális képzésben részt vevő hallgató a szorgalmi időszakot a „hagyományos” nappali munkarendű hallgatóval együtt végzi a felsőoktatási intézménynél (intézményi szakasz). Ezt követően részt vesz a vállalati szakaszban történő oktatásban és gyakorlatban.

Lehetséges további vállalati gyakorlati idő teljesítése a hallgató számára rendelkezésre álló „szabad” időben a szorgalmi időszak alatt is, a tanrendet és az intézményi jelenlétet nem sértve. Ebben az esetben a hallgatói szerződésbe kell foglalni a paramétereiket.

A duális képzésbe nem csak első évfolyamosként, az egyetemi lét kezdetekor lehet belépnie egy hallgatónak. Magyarországon 2024 januárjától már lehetőség van a későbbi félévekben is csatlakozni a duális képzési formához. A fő szabály a duális oklevél kiadásához: a hallgatónak minimum a képzés felét duális képzésben kell eltöltenie (BSc szak esetén ez minimum 4 félév, tehát akkor legkésőbb az egyetemi 4. félév kezdetekor kell a duális tanulmányait elkezdenie).

A duális képzés során alapvetően nem volt lehetősége a hallgatóknak passzív félévre menniük, de 2024-ben erre vonatkozóan is történt változás. 1 félév szüneteltethető a duális képzésen megfelelő indokok mellett, mint pl. Erasmus képzésen való részvétel. De nagyon fontos kitétel ezzel kapcsolatosan, hogy a passzív félév nem lehet a hallgató utolsó egyetemi féléve és hogy ettől függetlenül meg kell lennie az előírt duális félévszámnak ahhoz, hogy a hallgató számára a duális diploma kiadható legyen.

Szintén új változás 2024-től Magyarországon: a duális képzés már levelező tagozaton is elérhető képzési forma.

A képzés intézményi (elméleti) és gyakorlati szakaszokból áll, azonban ez képzésenként és partnerszervezetenként eltérő lehet. A duális képzésben és a hagyományos képzési formában részt vevő hallgatók tanulmányi kötelezettségei, vizsgakövetelményei megegyeznek, az iskolapadban ugyanazt a tudást szerzik meg. Jelentős különbségek a szünetekben és a vizsgaidőszakban tapasztalhatók, hiszen egy duális képzésben részt vevő hallgató jellemzően ekkor tölti a gyakorlatát.



A duális képzésben részt vevő hallgatónak tehát egyszerre kell helyt állnia egy munkahelyen és a felsőoktatási intézményben. A szorgalmi időszakban ideje nagy részét a partnerszervezetnél tölti, a vizsgaidőszakban a vizsgáinak sikeres teljesítésére fókuszál.

Ehhez elengedhetetlen a kellő motiváltság, a jó szervezőképesség, valamint a megfelelő időbeosztás.

Felmerülő hallgatói kérdések és válaszok

Napi hány órát kell egy duális hallgatónak a munkahelyen eltöltenie?

A hallgató napi munkaideje nem haladhatja meg a nyolc órát.

Vizsgákra elengedi e a cég a hallgatót?

Igen, a cégek a kötelező egyetemi vizsgákra elengedik a hallgatókat, viszont kérhetnek erről igazolást, melyet a hallgatónak be kell szereznie a tanulmányi osztályon és aztán be kell mutatnia a cégnél.

A munkanaplón kívül van e még olyan dokumentum, amit le kell adnia a hallgatónak a duális félévek elvégzésekor?

Igen, a munkanaplón kívül egy „szakmai gyakorlat értékelő lapot” is le kell adnia a duális gyakornoknak félévente a munkanapló mellett. A szakmai gyakorlat értékelő lapon a duális képzőhely képviselője, vagy a céges mentor értékeli a hallgató kompetenciáit. Látható sok esetben a félévek alatt a változás, a fejlődés.

Kell e menni a rektori szünet alatt a duális gyakorlati helyre?

Igen, mert a rektori szünet az egyetemi napokra vonatkozik, a céges duális napokra nem. Tehát ha egy hallgató nem megy dolgozni egy duális napon, akkor azokra a napokra szabadságot kell kérni.

Jogosult e táppénzre a duális hallgató?

A duális hallgató egyetemi hallgatóként biztosított, ezért táppénz ellátásra nem jogosult.

Ha megcsúszik egy duális hallgató a tanulmányai során, vagyis nem halad mintatanterv szerint, van e lehetősége továbbra is duális hallgatóként folytatni a tanulmányait?

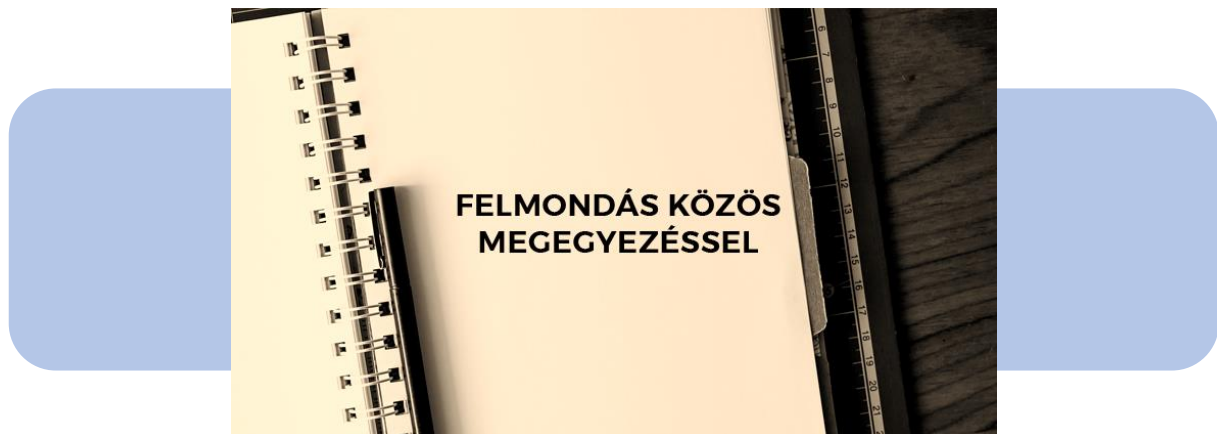
Igen, van lehetőség szerződés hosszabbításra. Ez a cég és a hallgató megegyezésének függvénye. Ha elégedett a cég a hallgató munkájával, akkor sok esetben megvalósul a szerződés hosszabbítása, de természetesen a cégek nem kötelezhetőek arra, hogy a mintatanterven felüli félévszámot is bevállalják.

Mi történik, ha egy duális hallgató szerződést szeg?

Amennyiben a hallgató nem teljesíti az általa vállaltakat, akkor szerződést szeg. A gyakorlólé hely vezetése dönthet úgy, hogy a továbbiakban nem tart igényt a hallgató munkájára. A hallgatói munkaszerződésben megfogalmazott elvárások eltérőek, ezekről érdemes a szerződéskötéskor a hallgatónak egyeztetni a duális képzési gyakorlólé hely munkatársával, továbbá aláírás előtt ajánlott figyelmesen végigolvasni a szerződést.

Mi történik, ha a duális hallgató menet közben úgy dönt, hogy nem szeretne tovább duális hallgató lenni?

Ha a hallgató nem szeretné duális gyakornokként folytatni a tanulmányait, akkor azt jelezni kell az egyetemen és a cégnél is. Ekkor közös megegyezéssel kérhető a cégtől a duális jogviszony megszüntetése. Erről készül egy megszüntető dokumentum, melyről a hallgatónak tájékoztatnia kell az egyetem munkatársait. Utána hagyományos formában az egyetemen folytathatja a tanulmányait a hallgató, az egyetemi jogviszonya nem szűnik meg.



Mi van, ha nem érzi jól magát a duális hallgató a cégnél egy adott osztályon, vagy területen?

Ebben az esetben célszerű a céges mentorral egyeztetni és/vagy a céges duális kapcsolattartóval, hogy van e lehetőség arra, hogy átkerüljön a hallgató másik területre, más feladatkörbe.

Van e arra lehetőség, hogy a hallgató hozzon céget, ahol szeretné a duális gyakorlatát eltölteni?

Igen. Ha nem talál a hallgató az egyetemi kar által kínált vállalati palettán üres duális képző helyet, vagy egyszerűen van olyan cég, aki foglalkoztatná őt duális gyakornokként, de még nem partnere az egyetemünknek, akkor van lehetőség az új cég és az egyetemi kar közötti duális együttműködési megállapodás megkötésére. Ha az együttműködési megállapodás megszületik, utána már a hallgató kezdhet is a cégnél duális gyakornokként a duális hallgatói munkaszerződés megkötése után.

Szabhat e a cég külön feltételt a duális gyakornoknak és/vagy adhat e plusz juttatást számára?

Igen. A duális hallgató munkaszerződés sablonszerződés. Kiegészítheti a cég néhány passzussal. Adhat a hallgatónak pl. plusz ösztöndíjat a duális béren felül például plusz teljesítmény esetén, de az is lehet, hogy cserébe elvár valamit. Pl. tanulmányi átlagot, vagy azt, hogy végzés után a cégnél dolgozzon meghatározott ideig.

Ha menet közben a hallgató abbahagyja a duális képzést, akkor elfogadható e a szakon előírt kötelező szakmai gyakorlatnak az elvégzett gyakorlati időt?

Ezt az egyetemek tanulmányi ügyrendje szabályozza. De alapvetően kérheti a hallgató, ha rendelkezik a megfelelő gyakorlati idővel a kötelező szakmai gyakorlatára befogadtatni a letöltött duális gyakorlatát.

Kérheti e a cég a duális hallgatótól azt, hogy félévente tájékoztassa őket a tanulmányi eredményeiről?

Igen, mert a duális képzésbe való belépéskor a hallgatónak egy nyilatkozatot is alá kell írnia az egyetemen, mely pontosan arról szól, hogy elfogadja, hogy a cég kérésére a tanulmányi eredményeire vonatkozóan az egyetem információkat szolgáltatson.

Mennyi szabadság jár a duális hallgatónak?

A törvény szerint, az életkora alapján járó szabadság.

Van e lehetőség arra, hogy a hallgató a duális képzés keretén belül külföldön tanuljon, dolgozzon?

Ez a lehetőség akkor áll fenn általában, ha egy olyan multinacionális cégről van szó, akinek több országban is van gyáregysége. Ha a cég ezt tudja biztosítani a hallgatónak és a hallgató az adott ország nyelvén és/vagy angolul beszél, akkor van rá esély, hogy egy időszakra esetleg kijusson a duális képzőhelyének külföldi gyáregységébe.

Van e eltérés oktatási szempontból a duális és a hagyományos hallgatók között?

Nincs. Az egyetemi tanórákon a duális hallgatók és a „nem duális” képzésben részt vevő hallgatók együtt ülnek és egyforma mintatanterv alapján tanulnak.

Milyen problémák esetén fordulhat a duális hallgató az egyetemi duális koordinátorhoz?

Gyakorlatilag minden duális képzéshez kapcsolódó kérdéskör esetén fordulhat a koordinátorhoz a hallgató, ugyanis a duális koordinátor az, aki a duális képzés mindhárom szereplőjét (vállalat, egyetem, hallgató) összekapcsolja. A koordinátor minden esetben igyekszik a hallgató problémáit orvosolni és a kérdéseit maximálisan megválaszolni.

Van e esély arra, hogy a duális hallgató menet közben céget váltson?

Vannak olyan helyzetek, nyomós indokok pl. cég megszűnése, duális pozíció megszűnése stb.: amikor van cégváltásra lehetősége a hallgatónak.

Kell e angol nyelven beszélnie a hallgatónak az interjún, amikor jelentkezik egy duális cégnél?

Nem feltétlenül. Ez abszolút cégspecifikus. Azon multinacionális cégek esetén, ahol a kommunikáció jelentős részben angol nyelven folyik és /vagy informatikai területről van szó, ott kérhetik, hogy angolul is beszéljen a gyakornokjelölt az interjún is.

Nyáron is kell menni duális gyakorlatra?

A duális képzési idő évre és félévekre lebontva is rögzítve van. Általában a téli és nyári vizsgaidőszakra esik. Tehát a nyári gyakorlatvégzés az biztos. De amennyiben az órarend függvényében a hallgató megy a szorgalmi időszakban is dolgozni a céghez, akkor kevesebb

lesz a nyárra eső duális gyakornoki idő és a hallgatónak van szabadsága is, amit a céggel egyeztetve nyáron tud igénybe venni.

Minden cég kér a hallgatótól motivációs levelet és önéletrajzt, amikor jelentkezik a céghez duális gyakornoki helyre?

Van olyan cég, aki csak önéletrajzt kér, de van olyan is, aki motivációs levelet is. Célszerű emailben történő jelentkezéskor mindenesetre mindkettőt küldeni a cégnek és a vállalati kapcsolattartó visszajelez, ha még ezen felül bekér valamit a jelentkezőtől. Pl. érettségi eredmények.

Ha átjelentkezik a hallgató egy adott egyetem másik karára, vagy szakot, esetleg tagozatot vált, akkor maradhat ettől függetlenül a cég duális gyakornoka?

Abban az esetben, ha a másik egyetemi karnak van a céggel együttműködési megállapodása, akkor tud folytonos maradni a hallgató duális jogviszonya. Szak és tagozatváltás esetén is a fő kérdés az, hogy a céges megállapodásban mi szerepel. De természetesen a vállalat dönti el, hogy a hallgató „váltását” elfogadja e és kívánja e az új helyzetben is foglalkoztatni őt.



Felhasznált források jegyzéke

Óbudai Egyetem, „Óbudai Egyetem duális képzés” [online] URL: <https://dualis.uni-obuda.hu/>

Emberi Erőforrások Minisztériuma, „Duális diploma” [online] URL: <http://dualisdiploma.hu/>

Oktatási Hivatal (2012), „A felsőfokú duális képzésről” [online] URL: https://www.oktatas.hu/felsooktatas/dualis_kepzes/a_dualis_kepzesrol

Óbudai Egyetem Alba Regia Kar, „Duális Képzés” [online] URL: <https://amk.uni-obuda.hu/index.php/hu/felvetelizoknek/246-dualis-kepzes>

Derényi András (2016), „Kézikönyv A duális képzésről”, Tempus Közalapítvány, Budapest, URL: <https://tka.hu/docs/palyazatok/ehea-dualis-kepzes-kezikonyv1.pdf>

Óbudai Egyetem Alba Regia Kar, „Fontos információk duális hallgatóknak” [online] URL: <https://amk.uni-obuda.hu/fontos-informaciok-dualis-hallgatoknak/>

Tóth Katalin (2021), „Miért előnyös a duális képzés a résztvevők számára?”, *Economica* XII. évf., 1-2. sz., URL: <https://ojs.lib.unideb.hu/economica/article/download/10644/9519>

Széchenyi Egyetem, „Mi a duális képzés?” [online] URL: <https://dualis.sze.hu/mi-a-dualis-kepzes>